



Cal Creueta

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la part de més a ponent del veïnat de Berta i al costat de Cal Sastre a sota la Voltretra
Emplaçament	Al veïnat de Cal Berta. Pista de Bagà a Gisclareny pk, 12 . Passat cal Pedrals, pista a la dreta.
Alçada:	1297
Coordenades:	
Latitud:	42.25203
Longitud:	1.78546
UTM Est (X):	399812
UTM Nord (Y):	4678474

Classificació

Número de fitxa	08093 - 88
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XIV-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Prefectament rehabilitada i en bon estat de conservació.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08092A005000740000YM
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dl., 02/12/2019 - 01:00

Descripció

Antiga masia situada a la part de més a ponent del veïnat de Cal Berta, en una posició encimbellada com les seves veïnes de Cal Sastre (fitxa 87) i de Cal Berta (fitxa 86) damunt del clot del Pou i davant del veïnat del Roser. Tal com succeïa amb les altres dues la casa s'assenta damunt d'una terrassa artificial aprofitant el desnivell del terreny. Presenta una planta quadrangular de dues crugies i composta per una Planta baixa semi soterrada, 1 pp i un sota teulada o golfes cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener perpendicular a la façana principal orientada a migdia. En quant a la distribució de les seves façanes hi ha un predomini del massís respecte el buit, especialment la nord que és completament cega. La distribució de les obertures de la façana principal es resol en una porta allindada en fusta a la part baixa i dues finestres a la planta primera de petites dimensions, coronades per llinda de fusta i completament simètriques. La façana oest, que aprofita el desnivell del terreny s'organitza mitjançant una porta i una finestra a la planta primera i una segona finestra a nivell de golfa. A la part del darrere s'endevina el volum circular del forn de pa molt característic en les masies del terme municipal. L'aparell dels seus murs és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats, units amb argamassa de calç de color marró tirant a groguenc i col·locats en filades més aviat irregulars. Únicament presenta un aparell de pedra picada a les arestes de les cantonades i bastiments de les obertures. La teulada és de llates damunt de cavalls de fusta en forma de troncs.

Observacions:

Aquesta masia d'estructura senzilla reuneix les característiques molt comuns de les masies de Gisclareny destacant com a paral·lels més propers les masies de Cal Berta, Cal sastre, Cal Caçador o Cal Ros. Està assentada damunt d'un murs de contenció que aprofiten restes de construccions anteriors relacionades amb altres masos que hi existieren, entre els que cal destacar el denominat "mas Asen" documentat des del segle XIV tot i que també hi ha una altre possibilitat i és que aquest mas correspongui amb el de Cal Prim.

Història

Segons Eduard Martín (Martín, 2005) aquesta masia podria anar relacionada amb el "mas Asèn" documentat des del segle XIV i situat proper al Clot del Pou i coincident amb l'emplaçament d'aquesta casa, la més occidental del Veïnat de Berta i la més propera al clot del Pou. Segons Martín en u fogatge del segle XV i segle XVI entre Sant Miquel de Turbians i el Coll de la Bena hi havia un seguit de masos destacant el mas Espunya (Cal Ros), el mas Asen o (Assen, Azen, Nazen) situat prop del clot del Pou, el mas Over, Coll i Carbonell situats entre el clot del Pou i el coll de la Bena. Aquests darrers podrien anar relacionats amb algunes de les cases d'aquest veïnat (AMG. Document de 1490 extret de Martín, E; 2005. Pel que fa al segon o màs Asèn, un document més tardà esmenta que "afrontava a solixent amb el camí de Vier segons un document de compra d'un tal Joan Corominas havia fet a la comunitat de preveres de Bagà i conservat al registre de les hipoteques i datat de 1789 (ACB, registre de les hipoteques). El document del segle XIV esmenta que els masos Asen, Coll, Carbonell i Over eren a mans de la família Coll i també Calla que poc després es van traslladar a la vila de Bagà. El terme Creueta apareix al 1792. De fet al cadastre de 1776 (AHG. Cadastre 1776) esmenta que la casa estava a mans d'un tal Miquel Creueta. Hi habitaven 3 persones a la casa que pagaven un cadastre personal de 2 lliures i 6 sous, una contribució reial de 5 sous i 5 diners i no pagaven res per als caps de bestiar. Posteriorment i en l'amillament de 1863 (AMG. Amillament de 1863) la casa estava a mans d'un tal Rafael Corominas, hi habitaven 8 persones majors de 7 anys i pagaven una contribució rural de 440 rals, 51 de contribució urbana i 25 per als caps del bestiar. Aquesta masia va sobreviure l'emigració de 1900 motiu del qual avui encara està habitada.

Bibliografia

CABALLÈ CANTALAPIEDRA, F (1995). Les tres-centes cases de Gisclareny. Albí. P.41. MARTIN, E (2005). Una mirada sobre la història de Gisclareny. P. 55. AHG.Document de 1490, AHG. Cadastre de 1776. ACA. Llibrets de compliment pasqual. Amillament de 1863. Extret de Martín, E; 2005. Annex 21. ACBr. Registre de les Hipotecas. DDAA (2007) Catàleg específic de masies i cases rurals de Gisclareny

